

ผลการศึกษาคนควา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอตามลำดับดังนี้

1. คุณสมบัติและจำนวนหน่วยเสียง

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ

1.1.1 พยัญชนะเดี่ยว

1.1.2 พยัญชนะประสม

1.2 หน่วยเสียงสระ

1.2.1 สระเดี่ยว

1.2.2 สระประสม

1.3 หน่วยเสียงพิเศษ

1.3.1 ระดับเสียง

2. โครงสร้างของพยางค์

1. คุณสมบัติและจำนวนหน่วยเสียง

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวและ
หน่วยเสียงพยัญชนะประสม

1.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว มีจำนวนหน่วยเสียง พยัญชนะ
เดี่ยว 21 หน่วยเสียง ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวของภาษากะเหรี่ยงจำนวน 21 หน่วยเสียง

ลักษณะเสียง	คุณสมบัติเสียง	ริมฝีปาก หิ้งคู้	ปลายลิ้นกับ ฟันหรือ ปุ่มเหงือก	ลิ้นส่วน กลาง กับ เพดานแข็ง	ลิ้นตอนหลัง กับเพดาน อ่อน	ของคอ
เสียงระเบิด	ไม่ก้อง เบา หนัก ก้อง	p ph b	t th d		k kh g	?
เสียงเสียด- แทรก	ไม่ก้อง		s			h
เสียงกึ่ง เสียดแทรก	ไม่ก้อง เบา หนัก				c ch	
เสียงนาสิก	ก้อง		m	n	ŋ	
เสียงข้างลิ้น	ก้อง			l		
เสียงร้าว	ก้อง			r		
เสียงกึ่งสระ	ก้อง		w		y	

1.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะประสม มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะประสม 11 หน่วยเสียง ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 2 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะประสมของภาษากะเหรี่ยง จำนวน 11 หน่วยเสียง

พยัญชนะตาม พยัญชนะต้น	l	r	w
p	pl	pr	-
ph	phl	-	-
k	kl	kr	kw
kh	khl	-	khw
b	bl	-	-
g	gl	-	-
m	ml	-	-

1. การหาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงพยัญชนะภาษากะเหรี่ยง 21 หน่วยเสียง จะหาได้จากคู่เทียบเสียงต่อไปนี้

<u>หน่วยเสียงพยัญชนะ</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่หนึ่ง</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่สอง</u>
/p/	[pay] ครบ	[tay] ผลิต
/ph/	[phî] แกลบ	[yî] เขียว
/t/	[tay] ผลิต	[pay] ครบ

<u>หน่วยเสียงพยัญชนะ</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่หนึ่ง</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่สอง</u>
/th/	[tho] ทรวม	[to] แทน
/k/	[ki] ชัด	[mi] ชก
/kh/	[khay] คัด	[kay] กัด
/ʔ/	[ʔi] ชี้	[di] เขียด
/b/	[ba] ไหว้	[cha] แก่
/d/	[di] เขียด	[ʔi] ชี้
/g/	[ge] เภา	[le] กวาง
/s/	[sô] คำ	[nô] คม
/h/	[huy] พยายาม	[khuy] เบา
/c/	[cu] ไห	[wu] งู
/ch/	[cha] แก่	[ba] ไหว้
/m/	[má] เขย	[yá] ซาด
/n/	[nô] คม	[sô] คำ
/ŋ/	[khún] ควัน	[khuy] กิ่งกา
/l/	[le] กวาง	[ge] เภา
/r/	[rə] ชาย	[yə] ญ
/w/	[wi] กอน	[gi] ดี
/y/	[yá] ซาด	[má] เขย

2. ลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะกะเหรีียง หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษา
กะเหรีียงมีลักษณะเสียงแตกต่างกันดังนี้

2.1 พยัญชนะระเบิด และพยัญชนะกัก

- เสียงพยัญชนะระเบิด (Plosive) คือเสียงที่เกิดขึ้นโดยลมที่ปล่อยออกมาอย่างแรงและรวดเร็ว หลังจากที่ถูกกักอยู่ในที่ใดที่หนึ่งในปาก เช่น ริมฝีปาก ทั้งคู่ ลิ้นกับหลังฟัน ลิ้นกับปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน เป็นต้น

- พยัญชนะกัก (Stop) คือ การที่ลมซึ่งเปล่งออกมาแล้วถูกกักที่ใดที่หนึ่งในปากชั่วระยะเวลาหนึ่ง

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิดมี 10 หน่วยเสียงคือ /p, ph, t, th, k, kh, ʔ, b, d, g / และมีเสียงที่เป็นพยัญชนะกัก 1 หน่วยเสียงคือ /t/

2.2 พยัญชนะนาสิก (Nasal) คือเสียงที่เกิดจากลมที่ถูกกักในช่องปาก แล้วผ่านออกไปทางจมูก

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิกมี 3 หน่วยเสียงคือ /m, n, ŋ /

2.3 เสียงเสียดแทรก (Fricative) คือเสียงที่เกิดโดยลมที่ออกมาอย่างไม่สะดวกโดยที่อวัยวะในปากอยู่ใกล้กัน ทำให้ลมออกมาได้ไม่สะดวก

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรกมี 2 หน่วยเสียงคือ /s, h/

2.4 เสียงกึ่งเสียดแทรก (Affricate) คือเสียงที่เปล่งออกมามีลักษณะ 2 อย่างรวมกันคือ ในตอนแรกมีลักษณะเสียงกักแล้วปล่อยลมออกมาในลักษณะเสียดแทรก

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรกมี 2 หน่วยเสียงคือ /c, ch/

2.5 เสียงข้างลิ้น (Lateral) คือการออกเสียงโดยใช้ลิ้นแตะปุ่มเหงือก แล้วปล่อยให้ลมผ่านออกมา

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้นมี 1 หน่วยเสียงคือ /l/

2.6 เสียงลิ้นกระดก (Flapped) คือการออกเสียงโดยการกระดกลิ้นขึ้นไปใกล้ปุ่มเหงือก แล้วกระดกลงในขณะที่ปล่อยลมให้ผ่านออกมา

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นกระดกมี 1 หน่วยเสียงคือ /r/

2.7 เสียงกึ่งสระ (Semivowel) คือเสียงที่ออกมาโดยการยกลิ้นสูง

ลักษณะเดียวกับสระ

เสียงที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งสระมี 2 หน่วยเสียงคือ /w, y/

3. หน้าที่ของหน่วยเสียงพยัญชนะภาษากะเหรี่ยง หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษา
กะเหรี่ยงจะปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ ได้ 4 ตำแหน่งคือ

ก. เกิดต้นคำ คือนำหน้าเสียงสระในพยางค์หนึ่ง ๆ เป็นหน่วยเสียง
พยัญชนะต้นได้แก่หน่วยเสียง /p, ph, b, t, th, d, k, kh, g, ʔ, s, h, c, ch, m, n, ŋ, l, r,
ʃ, y/

ข. เกิดนำเสียงพยัญชนะอื่นอีกเสียงหนึ่งในตำแหน่งต้นคำ เรียกว่าพยัญชนะ
ประสม

ค. เกิดตามเสียงพยัญชนะอื่นในตำแหน่งต้นคำ คือเกิดประสมกับพวกที่ 2

ง. เกิดตามหลังเสียงสระ เป็นเสียงพยัญชนะตัวสะกดได้แก่หน่วยเสียง
/t, ŋ, w, y/

หน้าที่ของหน่วยเสียงพยัญชนะ

3.1 หน่วยเสียง /p/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และ
สามารถนำเสียงพยัญชนะได้อีก 2 หน่วยเสียงคือ หน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นกระดก /r/ และ
หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /l/ ทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะประสม /pr/ และ
/pl/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /p/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

- [pa na]   ควาย
- [pay]   ครบ
- [pɛ̃]   เล็ก

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /p / เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม

คือ /pr / และ /pl /

[thí pɔŋ] ทอ

[pru] พน

[play] แกล้ง

3.2 หน่วยเสียง /ph / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และสามารถนำเสียงพยัญชนะได้อีก 1 หน่วยเสียงคือ หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ทำให้เกิดเป็นเสียงพยัญชนะประสม /phl/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /ph / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[phɔŋ] กระบอก

[phǐ sǎ] เด็ก

[phǒ] ดอกไม้

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /ph / เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม

คือ /phl/

[phli] เชือก

[phǐ phɔŋ] จิ้งเหลน

[ma phlǒŋ] เจาะ

3.3 หน่วยเสียง /t / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และพยัญชนะ

สะกด

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /t / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[tey] โทน

[tà nay] เนียด

[táy ɔa wi] กอ

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / t / เป็นพยัญชนะสะกด

[ʔaŋ kút sá] มังคุด

3.4 หน่วยเสียง /th/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว
ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /th/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[thi la] เกลือ

[tháw] ดิ่ง

[the di] แตน

3.5 หน่วยเสียง /k/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวและสามารถ
นำเสียงพยัญชนะได้อีก 3 หน่วยเสียงคือ หน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นกระดูก /r/ หน่วยเสียง
พยัญชนะข้างลิ้น /l/ และหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งสระ /w/ ทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียง
พยัญชนะประสม /kr/ /kl/ และ /kw/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /k/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[káy] คค

[kə] ทน

[cú kɔŋ] นัวกลาง

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /k/ เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม
คือ /kr/ /kl/ และ /kw/

[kla] กา

[kra prɔŋ] กระโปรง

[kwa] ชาว

3.6 หน่วยเสียง /kh/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และสามารถ
นำเสียงพยัญชนะได้อีก 2 หน่วยเสียงคือ หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น /l/ และหน่วยเสียง
พยัญชนะกึ่งสระ /w/ ทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะประสม /kh1/ และ /khw/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /kh/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[kháɣ̃] เวียน

[khop̃] ริม

[sà khú] เพลง

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /kh/ เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม

/khl/ และ /khw/

[khláɣ̃] เต่า

[khlú] ครู

[khwə] กลาน

3.7 หน่วยเสียง /ɣ/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /ɣ/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[ɣé] รัก

[ɣá] มาก

[ɣó] มี

3.8 หน่วยเสียง /b/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และยังสามารถนำเสียงพยัญชนะได้อีก ๑ หน่วยเสียงคือ พยัญชนะข้างลิ้น /l/ ทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะประสม/bl/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /b/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[bâw] ไก่

[bây] คิด

[bɛ̃] ชาวเจ้า

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /b/ เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม/bɔ/

[bla] จืด

[be bláɯ] ปุย

[ble] อิม

3.9 หน่วยเสียง /d/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /d/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[dɛ̌] คือ

[daw] เมือง

[ʔədɔ] ลอรถ

3.10 หน่วยเสียง /g/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวและยังสามารถนำเสียงพยัญชนะได้อีก 1 หน่วยเสียงคือ พยัญชนะข้างลิ้น /ɲ / ทำให้เกิดเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะประสม /gɲ / ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /gɲ / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[gi] งาม

[ge go] เจ้า

[geɲ] บ้าน

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /g / เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสมคือ /gɲ/

[náj gle] นาย

3.11 หน่วยเสียง /s / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /s / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[sɑ́ɔ̌] กุ้ง

[sǎ́] แกง

[sǎ] คัน

3.12 หน่วยเสียง /h / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว
ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /h / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว
[may hây sâ] หาน

3.13 หน่วยเสียง /c / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว
ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /c / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว
[ci] ลิน
[cu mí] เล็บ
[cú now] นิ้ว

3.14 หน่วยเสียง /ch / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว
ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /ch / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว
[chə ya] เนื้อ
[chə̂] ทา
[khú chə̂] รสจัด

3.15 หน่วยเสียง /m / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวและยัง
สามารถนำเสียงพยัญชนะได้อีก 1 หน่วยเสียงคือ พยัญชนะข้างลิ้น /l / ทำให้เกิดเป็น
หน่วยเสียงพยัญชนะประสม /ml /

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /m / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว
[m é] เขี้ยว
[cu mí] เล็บ
[cú now] นิ้ว

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /m / เป็นพยัญชนะต้นของพยัญชนะประสม

คือ /ml /

[mlú] พลุ
[tham mla chə̂] ปลน

3.16 หน่วยเสียง /n/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว
ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /n/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[n̂]	นม
[na]	นั้น
[nuay]	แจ๊ค

3.17 หน่วยเสียง /t/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะ

สะกด

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /t/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[t̂a m̂t̂]	ป่า
--------------	-----

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /t/ เป็นพยัญชนะสะกด

[th>t̂]	ยาน
[b>t̂]	หน่อ
[kh>t̂]	ใส

3.18 หน่วยเสียง /l/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และ
สามารถตามเสียงพยัญชนะได้อีก 7 หน่วยเสียงคือ /p, ph, k, kh, b, g, m / ทำให้เกิด
หน่วยเสียงพยัญชนะประสม /pl, phl, kl, khl, bl, gl, ml/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง /l/ เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[l̂]	ปลอบ
[le mí]	นาเกลียด
[l̂>t̂ l̂ay]	ถือ

3.19 หน่วยเสียง /r/ จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และสามารถ
ตามเสียงพยัญชนะได้อีก 2 หน่วยเสียงคือ /p, k / ทำให้เกิดหน่วยเสียงพยัญชนะประสม /pr,
kr/

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / r / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[rə] ไร

[wá ta ráy] รวย

[chə rá] หมอ

3.20 หน่วยเสียง / w / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยว และสามารถตามเสียงพยัญชนะได้อีก 2 หน่วยเสียงคือ /k, kh/ ทำให้เกิดหน่วยเสียงพยัญชนะประสม /kw, khw/ นอกจากนั้นยังสามารถปรากฏเป็นพยัญชนะสะกดได้อีกด้วย

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / w / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[wəy wá] เหวี่ยง

[nǎw wá] ไฉ

[?á wí] ราก

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / w / เป็นพยัญชนะสะกด

[nǎw wá] ไฉ

[ciaw] ร้อง

[piw] ราก (อาเจียน)

3.21 หน่วยเสียง / y / จะปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวและ

พยัญชนะสะกด

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / y / เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว

[ye] ญ

[yu] ญู

[yo] ยอ

ตัวอย่างคำที่มีหน่วยเสียง / y / เป็นพยัญชนะสะกด

[khay] กน

[?atay] กิ่ง

[?áy] ขบ

จากการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ สรุปได้คือ

1. หน่วยเสียงพยัญชนะภาษากะเหรี่ยงมีลักษณะเป็นเสียงระเบิด เสียงเสียดแทรก เสียงกึ่งเสียดแทรก เสียงนาสิก เสียงข้างลิ้น เสียงร้าว และเสียงกึ่งสระ

2. เสียงพยัญชนะมีทั้งเสียงก้องเสียงไม่ก้อง เสียงหนักเสียงเบา

ผลของการศึกษาในเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะของภาษากะเหรี่ยงเป็นไปตามสมมติฐานทุกประการ

หน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยง

ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวและหน่วยเสียงสระประสม

หน่วยเสียงสระเดี่ยว

ตาราง 3 แสดงหน่วยเสียงสระเดี่ยวของภาษากะเหรี่ยงจำนวน 9 หน่วยเสียง

	ตำแหน่งของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า (Front)	ลิ้นส่วนกลาง (Central)	ลิ้นส่วนหลัง (Back)
ความสูงของลิ้น	ลักษณะริมฝีปาก	ไม่จีบกลม (Unrounded)	ไม่จีบกลม (Unrounded)	จีบกลม (Rounded)
สูง (High)		i	ɿ	u
กลาง (Mid)		e	ə	o
ต่ำ (Low)		ɛ	a	ɔ

หน่วยเสียงสระประสม

ตาราง 4 แสดงหน่วยเสียงสระประสมของภาษากะเหรี่ยงจำนวน 4 หน่วยเสียงคือ /ia, ia, ua, iə /

ความสูงของลิ้น	ตำแหน่งของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
	ลักษณะริมฝีปาก	ไม่จับกลม	ไม่จับกลม	จับกลม
สูง		i	ɨ	u
กลาง			ə	
ต่ำ			a	

หน่วยเสียงสระของภาษากะเหรี่ยงทุกเสียงเป็นเสียงก้อง ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความสั้นยาวของเสียง เสียงสั้นและยาวต่างก็เป็นหน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน ลักษณะการเกิดเสียงนี้เป็นไปตามหลักของการออกเสียงอย่างอิสระ (Free Variation) เช่น

[sə di:n] หรือ [sə dɨn] ต่างก็หมายถึงไข่
 [du:n] หรือ [dun] ต่างก็หมายถึงกล้า

1. การหาหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยง 13 หน่วยเสียง จะหาได้จากการเทียบคู่เทียบเสียง ดังต่อไปนี้

หน่วยเสียงสระ	คู่เทียบเสียงที่หนึ่ง	คู่เทียบเสียงที่สอง
/i/	[ni] ไค้	[ne] เขื่อ
/ɛ/	[lɛ] เก่า	[le] กวาง
/u/	[mu] แม่	[mɔ] ละมั่ง
/e/	[ne] เขื่อ	[ni] ไค้
/ə/	[yə] ญ	[yu] หนู
/o/	[?ó] มี	[?á] มาก
/x/	[n̂x] ที่ก้นน้ำ	[n̂i] ผึ่ง
/a/	[?á] มาก	[?é] รัก
/ɔ/	[mɔ] ละมั่ง	[mu] แม่
/ia/	[phia] วัต	[pĥa] ฝื่อ
/ɛa/	[pĥa] ฝื่อ	[phia] วัต
/ua/	[suay] เหงื่อ	[sóy] ไม้
/iə/	[ciə] ผูก	[cia] ป่าไม้เต็งรัง

2. ลักษณะของหน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยง

หน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยงมีลักษณะเสียงแตกต่างกันดังนี้

2.1 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นสูง ใช้ลิ้นส่วนหน้า ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลม

คือ /i/

2.2 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นสูง ใช้ลิ้นส่วนกลาง ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลม

คือ /ɛ/

- 2.3 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นสูง ใช้ลิ้นส่วนหลัง ลักษณะริมฝีปากจีบกลมคือ /u/
- 2.4 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นกลาง ใช้ลิ้นส่วนหน้า ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลมคือ /e/
- 2.5 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นกลาง ใช้ลิ้นส่วนกลาง ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลมคือ /ə/
- 2.6 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นกลาง ใช้ลิ้นส่วนหลัง ลักษณะริมฝีปากจีบกลมคือ /o/
- 2.7 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นต่ำ ใช้ลิ้นส่วนหน้า ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลมคือ /ɜ:/
- 2.8 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นต่ำ ใช้ลิ้นส่วนกลาง ลักษณะริมฝีปากไม่จีบกลมคือ /a/
- 2.9 หน่วยเสียงที่มีระดับลิ้นต่ำ ใช้ลิ้นส่วนหลัง ลักษณะริมฝีปากจีบกลมคือ /ɔ/
- 2.10 หน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นด้วยสระหน้า สูง ริมฝีปากไม่จีบกลม และลงท้ายด้วยสระกลางต่ำ คือ /ia/
- 2.11 หน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นด้วยสระหลัง สูง ริมฝีปากไม่จีบกลม และเลื่อนลงเป็นสระกลางต่ำคือ /ɛa/
- 2.12 หน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นด้วยสระหลัง สูง ริมฝีปากจีบกลม และเลื่อนลงเป็นสระกลางต่ำคือ /ua/
- 2.13 หน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นด้วยสระหน้าสูงริมฝีปากไม่จีบกลม และเลื่อนลงเป็นสระกลางคือ /iə/

3. หน้าทีของหน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยง

- 3.1 หน่วยเสียงสระ /i / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[wi]	กอน
[gi]	งาม
[le mi]	เกลียด

3.2 หน่วยเสียงสระ /ɨ/ จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[lɨ]	เกา
[phɨ]	เคี้ย
[ʔɨ]	เนา

3.3 หน่วยเสียงสระ /u/ จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[duy]	กล้า
[chon̩ khu]	เกล้า
[nu phay]	แกบ

3.4 หน่วยเสียงสระ /e/ จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[dé]	กับ
[le]	กว้าง
[de]	ตบ

3.5 หน่วยเสียงสระ /ə/ จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[chə kho]	กวาง
[ʔə sa]	ใจ
[sə]	คำ

3.6 หน่วยเสียงสระ /o/ จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[lo]	ทอบ
[to]	ตรง
[bow]	บุญ

3.7 หน่วยเสียงสระ / x / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[ɣx bɔŋ]	แอก
[pa thx]	กระต่าย
[chə thəw mx]	แปรงสีฟัน

3.8 หน่วยเสียงสระ / a / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นดังตัวอย่าง

[kla]	กลาง
[bəw]	ไก่อ
[ɟay]	กัด

3.9 หน่วยเสียงสระ / ɔ / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

[chɔŋ]	ประกาศ
[phlɔ ɔ]	โผล่
[chɔŋ thɨ]	น้ำค้าง

3.10 หน่วยเสียงสระ / ia / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นดังตัวอย่าง

[piaw]	นวล
[nɛ riaw]	นรก
[pa lia]	ปลอย

3.11 หน่วยเสียงสระ / əa / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นดังตัวอย่าง

[ma kləa sɔ]	มะเกลือ
----------------	---------

3.12 หน่วยเสียงสระ / ua / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นดังตัวอย่าง

[nuay]	เจ็ด
[suaw]	ถ่าน
[?o puay]	พัก

3.13 หน่วยเสียงสระ / iə / จะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นดังตัวอย่าง

[ciə]	คราน
---------	------

จากการศึกษาพบว่า

1. หน่วยเสียงสระ ในภาษากะเหรี่ยงทุกหน่วยเสียงเป็นเสียงก้องตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. หน่วยเสียงสระในภาษากะเหรี่ยงมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว และหน่วยเสียงสระประสม ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ความสั้นยาวของเสียงในหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสมเป็นหน่วยย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

หน่วยเสียงพิเศษ

หน่วยเสียงพิเศษ หมายถึง หน่วยเสียงในภาษาที่ไม่ใช่หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะ ได้แก่

- 1. ระดับเสียง (tone)
- 2. เสียงสูงต่ำ (Pitch)
- 3. การขึ้นลงของเสียง (Intonation)
- 4. เสียงหนักเบา (Stress)

จากการศึกษาพบว่าหน่วยเสียงพิเศษในภาษากะเหรี่ยงมีเพียงชนิดเดียวเท่านั้นคือ ระดับเสียง (tone) ซึ่งมี 5 หน่วยเสียง

การหาหน่วยเสียงระดับเสียง

<u>หน่วยเสียงระดับเสียง</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่หนึ่ง</u>	<u>คู่เทียบเสียงที่สอง</u>
1. / /	[phoŋ] กระบอก	[phoŋ] จับ
2. / \ /	[kla] กา	[kla] กลาง
3. / ^ /	[cha] น้อย	[cha] เนิบ
4. / / /	[ni] ตระหนี่	[ni] ใค้
5. / v /	[li] ไปแน่	[li] ไป

1. หน่วยเสียงระดับกลาง (Mid tone) ลักษณะเสียงนี้คือมีเสียงอยู่ในระดับกลางตลอดทั้งการออกเสียงในพยางค์นั้น ๆ หน่วยเสียงระดับกลางนี้ ไม่ใช่เครื่องหมายทางสัทอักษรแสดง ตัวอย่างเช่น

[wi]	กอน
[le]	กว้าง
[tho]	ธรรม

2. หน่วยเสียงระดับต่ำ (lowtone) ลักษณะเสียงนี้คือปลายเสียงจะต่ำลงโดยใช้เครื่องหมาย / \ / แทนหน่วยเสียงระดับต่ำ ตัวอย่างเช่น

[ki]	ชัค
[mi]	ชก
[ya la]	ชง

3. หน่วยเสียงระดับสูง (High tone) ลักษณะเสียงนี้คือปลายเสียงจะสูงขึ้น โดยใช้เครื่องหมาย / / แทนหน่วยเสียงระดับสูง ตัวอย่างเช่น

[de]	กั๊
[ya]	ชาด
[naw]	เข้า

4. หน่วยเสียงระดับสูงแล้วต่ำ (Falling tone) ลักษณะเสียงนี้คือต้นเสียงมีเสียงสูงขึ้นและปลายเสียงจะลดต่ำลงโดยใช้เครื่องหมาย / ^ / แทนหน่วยเสียงระดับสูงแล้วต่ำ ตัวอย่างเช่น

[nuay]	เจ็ด
[kay]	ตก
[gô]	มา

5. หน่วยเสียงระดับต่ำแล้วสูง (Rising Tone) ลักษณะเสียงนี้คือต้นเสียงมีเสียงต่ำลง และปลายเสียงจะสูงขึ้นโดยใช้เครื่องหมาย / ˥ / แทนหน่วยเสียงระดับต่ำแล้วสูง ตัวอย่างเช่น

[lǎy cǎy]	เกลี้ยง
[nǎ nǐ]	เลว
[mǎ kǎ]	โล้น

ผลของการศึกษาพบว่าภาษากะเหรี่ยงมีหน่วยเสียงพิเศษคือ ระดับเสียงซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โครงสร้างพยางค์

ในภาษากะเหรี่ยง พยางค์หนึ่ง ๆ จะต้องประกอบไปด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้น อย่างน้อย 1 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระ 1 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงระดับเสียง 1 หน่วยเสียง พยางค์หนึ่งจึงต้องมีส่วนประกอบอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง แต่การปรากฏของหน่วยเสียงประเภทหนึ่งในพยางค์หนึ่ง ๆ จะมีกฎเกณฑ์ปลีกย่อยออกไปได้อีก

พยางค์ในภาษากะเหรี่ยงจะมีส่วนประกอบได้อย่างมากไม่เกิน 5 หน่วย คือ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว	แทนด้วย	C
หน่วยเสียงพยัญชนะประสม	แทนด้วย	CC
หน่วยเสียงสระเดี่ยว	แทนด้วย	V
หน่วยเสียงสระประสม	แทนด้วย	VV
หน่วยเสียงระดับเสียง	แทนด้วย	T

สรุปลักษณะโครงสร้างของพยางค์ภาษากะเหรี่ยงได้ 8 รูปแบบ คือ

1. CV^T ไ้แก่ พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยว และหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[de] กับ

[le] กว้าง

[cha] แก่

2. CVC ไ้แก่ พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในตำแหน่งต้นพยางค์ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวและหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในตำแหน่งท้าย พร้อมด้วยหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[tey] โจน

[thaw] จบ

[pɔ̄n] ปาน

3. CCV^T ไ้แก่ พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะประสม 2 เสียงในตำแหน่งต้นพยางค์ ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวพร้อมด้วยหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[kla] กลาง

[kwa] ขวาน

[bla] จึก

4. $CCVC$ ไ้แก่พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะประสม ตามด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยว และหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งท้ายพร้อมด้วยหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[play] แกล้ง

[prow] ในคำทว [kra prow] กระโปรง

[ploɔ̄n] ในคำทว [thi ploɔ̄n] ทอ

5. $c\bar{v}v$ ^T ไคแก พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในตำแหน่งต้นพยางค์ ตามด้วยหน่วยเสียงสระประสมและหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[ciə] คราน

[sua] กาน

[mua] บุค

6. $c\bar{v}vc$ ^T ไคแก พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว ตามด้วยหน่วยเสียงสระประสมและหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งท้ายพร้อมด้วยหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[nuay] แจ็ค

[piaw] นวล

[suay] ในคำทำ [cu suay] แหวน

7. $cc\bar{v}v$ ^T ไคแก พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะประสมในตำแหน่งต้นพยางค์ ตามด้วยหน่วยเสียงสระประสมและหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[kl̩a] ในคำทำ [ma kl̩a s̩a] มะเกลือ

8. $cc\bar{v}vc$ ^T ไคแก พยางค์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะประสมในตำแหน่งต้นพยางค์ ตามด้วยหน่วยเสียงสระประสมและหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งท้ายพร้อมด้วยหน่วยเสียงระดับเสียง เช่น

[kliaw] ในคำทำ [ku kliaw ku da] โลก